08b. Resolutie Asiel en resolutie opvang Oekraïners

Bijlage 2 bij ledenbrief 15 november 2024 "Eerste nazending Najaars ALV en bekendmaking ontbreken andere kandidaten"

Resolutie "Naar een houdbaar perspectief voor de gemeentelijke opvang voor Oekraïners"

Constaterende dat:

- De oorlog duurt voort en Oekraïners blijven ook naar Nederland vluchten. Sommige Oekraïners verblijven bijna 3 jaar in de opvang, en diverse onderzoeken wijzen uit dat een deel van de ontheemden niet zal willen terugkeren naar Oekraïne.
- Gemeenten hebben momenteel meer dan 90.000 opvangplekken gerealiseerd. Gezien de omstandigheden is de verwachting dat de vraag naar opvang voor Oekraïners zal stijgen.
- Het verblijfsrecht van de Oekraïners (de richtlijn tijdelijke bescherming) vooralsnog telkens met één jaar verlengd wordt vanuit de Europese commissie, waarbij het langetermijnperspectief voor zowel gemeenten, inwoners en de Oekraïners ontbreekt.

Overwegende dat:

- We voorzien dat, in ieder geval bij ongewijzigd beleid, gemeenten niet in staat zullen zijn om onbeperkt opvangplekken te (blijven) realiseren. Bestaande locaties zijn om diverse redenen niet altijd geschikt voor langer verblijf. Het vinden van nieuwe locaties wordt steeds lastiger.
- Het ontbreken van een langetermijnperspectief leidt tot onzekerheid en onrust. Gemeenten worden onvoldoende in staat gesteld om stabiel en kostenefficiënt de opvang te blijven organiseren.
- Het (samen)leven op de opvanglocaties wordt steeds ingewikkelder, onderlinge spanningen en ruzies nemen toe, net als (de ernst van) mentale problematiek. De juiste instrumentaria voor gemeenten om zowel preventief als handhavend in te zetten schieten tekort. De financiering van deze inzet op de leefbaarheid op de opvanglocaties is tijdelijk. Evenals de inzet op integratie, zoals de beschikbare financiering voor taallessen.
- Het de voorkeur heeft om bij een langetermijnperspectief, zowel gericht op terugkeer als op verblijf, in te zetten op een gecoördineerde oplossing op EU-niveau. Dit om secundaire migratiestromen te voorkomen.
- De opgave rondom de opvang van Oekraïners is geen geïsoleerde opgave maar moet worden bezien in de totale migratieopgave, dus ook in relatie tot asiel- en arbeidsmigratie.
- Het beschikbaar stellen van voldoende middelen voor het rijk randvoorwaardelijk is voor het organiseren van de opvang en bijbehorende voorzieningen voor Oekraïners.

Vraagt de leden om in te stemmen met de volgende VNG-inzet:

- Dat bij komende beleidswijzigingen samen met de VNG de impact op de uitvoering van gemeenten zorgvuldig in kaart moeten worden gebracht, wat kan leiden tot aanpassing van beleid en wet- en regelgeving;
- In te blijven zetten op de eerder gemaakte afspraak dat gemeenten voldoende financiële middelen hebben voor de opvang van Oekraïners en daar geen financieel nadeel van mogen ondervinden
- Bij het kabinet aan te dringen op een langetermijnplan dat voor gemeenten betaalbaar, uitlegbaar en uitvoerbaar is, gemeenten moeten bij de totstandkoming betrokken worden;
- Bij het kabinet aan te dringen op langjarige financiering voor zowel de opvanglocaties als voor de leefbaarheid en de integratie van Oekraïners.

Toelichting
Bij het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in 2022 heeft het rijk gemeenten gevraagd om de opvangtaken over te nemen die het COA normaal gesproken verzorgt. Nu, ruim 2 jaar later, zijn er ruim 90.000 opvangplekken verspreid over gemeenten. Daarnaast regelen gemeenten ook de aanmelding en registratie, toegang naar zorg en onderwijs, recreatieve en educatieve activiteiten en verdere begeleiding. Uitvoerbaar, rationeel en samenhangend beleid, ook in relatie tot de bredere immigratie, is essentieel om deze maatschappelijke opgave in goede banen te leiden.
Vooralsnog is er geen uitzicht op een snel eind aan deze oorlog en dus geen zicht op een snelle afbouw van deze gemeentelijke taken. Gemeenten maken zich zorgen over de houdbaarheid van de huidige opvang, en tegelijkertijd ontbreekt er een toekomstplan.